

Juletræer i containere

Af skovbrugsstuderende René Nielsen

Baggrund

Denne artikel bygger på min hovedopgave "Produktion af juletræer med rod" skrevet ved skovbrugsstudiet i foråret 1992.

Opgaven tager udgangspunkt i litteraturstudie af emnerne "Container- og pottaplanteproduktion på friland" og "Produktion af klumpplanter".

De litterære tilegnelser er suppleret med interviews i planteskoler.

Endelig er artiklen udbygget med egne erfaringer opnået gennem ca. 1½ års tilknytning til diverse selskaber under Rye Nørskov.

Forbrugere efterspørger juletræer i containere

Forbrugere på vore traditionelle eksportmarkeder - især England og Frankrig - efterspørger juletræer i containere. Og markedsundersøgelser fra Italien og Spanien viser, at forbrugere her har præference for juletræer i containere.

Juletræer i containere vil altså være et tiltrængt "nyt" produkt, der kan være med til at bevare markedsandele på etablerede markeder samt et produkt, der kan være med til at åbne nye markeder og bane vejen for en øget afsætning af pyntegrønt og juletræer i fremtiden.

Varen "produceres" allerede

Ovenstående er ikke nye tanker for den danske juletræbranche. Der er i de senere år produceret og eksporteret juletræer i containere.

En hyppig anvendt metode er opgravning af juletræer i skov- og juletræskulturer, hvorefter juletræerne forsynes med en kunstig klump og evt. pottes op i en container inden salg til forbrugerne.

Arbejdsopgaverne med klumpning og oppotning kan foregå i alle led af distributionskæden fra skov til forbruger.

Kritik af produktet

At disse produkter er tiltalende fremgår af figur 1, men har alligevel flere svagheder. Dette blev understreget på en rejse til Frankrig i december 1992. Her fik jeg bla. mulighed for at sammenligne juletræer i containere fra danske- og franske producenter.

De franske juletræer i containere er mere transportstabile, (dvs. jorden falder ikke ud af containeren) og præsenterer sig i

det hele taget bedre end danske produkter (se figur 2).

Årsagen hertil skal især findes i dyrknings- og emballeringsmetoder.

Franske og belgiske producenter sælger et produkt, hvor juletræets rødder har gennemvokset spagnum i containeren, et såkaldt "pottefast produkt". For at nå dette resultat anvendes produktionsmetoder, hvor juletræet har gennemlevet hele eller dele af produktionsforløbet i salgscontaineren. Endelig emballeres disse varer mere grundigt end danske produkter.

Til sammenligning fremgår af figur 3 hvor indlysende svært, det er at lave en stabil klump hhv. oppotning på opgravede nordmannsgrantræer.

Med dette som udgangspunkt er det min overbevisning, at danske juletræsproducenter skal levere et pottefast produkt, hvis de ønsker at bevare juletræer i containere på markedet og de fordele, der følger heraf.

Formål

Det er artiklens formål at skitsere et produktionsforløb, der leverer pottefaste nordmannsgran juletræer i containere til de europæiske forbrugere.

Denne artikel er første skridt på vejen mod operationelle produktionsprogram-

mer, hvorfor artiklen skal være *udgangspunkt* for den enkelte producent (eller i samarbejde med andre) til selv at fremstille produktionsprogrammer, der tilgodeser lokale forhold, egen viden og tilgængeligt materiel og kapital.

Endelig vover jeg pelsen og fremstiller resultater af økonomiske beregninger. Disse resultater skal læses som et fingerpeg i retningen af produktionens økonomi.

Det skal indskydes, at træarterne rødgran og omorika i containere også er efterspurgte produkter, samt at koregran også kan præstere et smukt containerjuletræ (se figur 4). Fælles for de tre sidstnævnte arter er, at de er nemmere end nordmannsgran at containerkultivere bla. pga. deres udprægede trævlerod.

Dyrkningsprogram

I dette afsnit skitseres et af mange mulige dyrkningsprogrammer til produktion af nordmannsgran i containere.

Jeg har valgt at se delvist bort fra anvendte produktionsmetoder i belgiske og franske planteskoler, hvor juletræer plantede i containere graves ned i jorden og gennemlever hele eller store dele af produktionsforløbet nedgravede i containere (se figur 5).

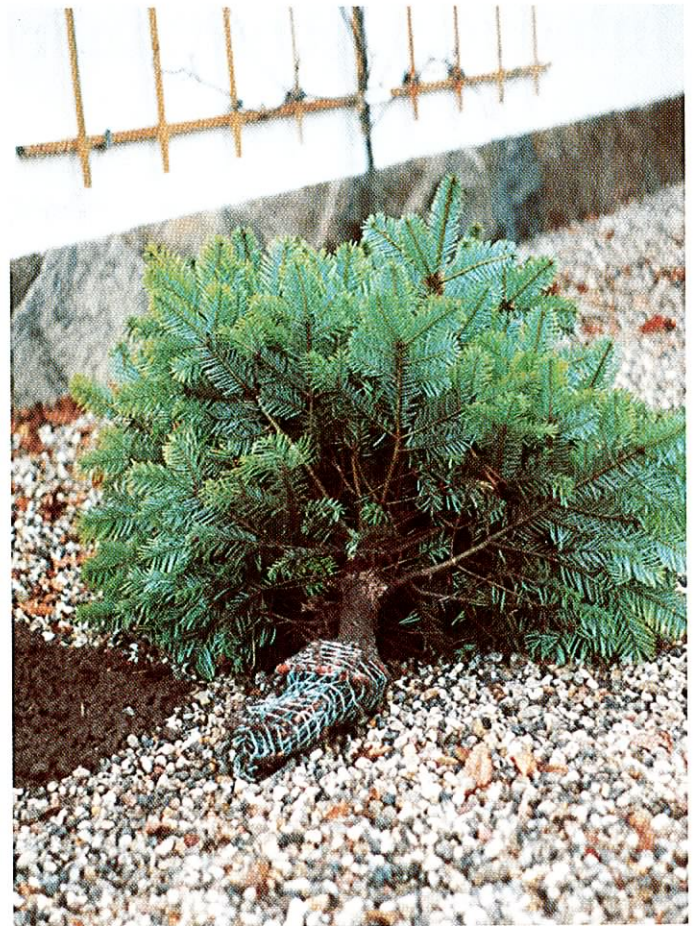
Intensiv dyrkning af nordmannsgran										
Dyrkningstiltag/år	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Jordbearbejdning	x									
Hegn	x		(x)			(x)				
Plantning	x									
Gødskning	x		x		x		x		x	
Vanding	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Ukrudtsbekæmpelse	xx	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Lusesprøjtning	Efter behov									
Formklipping mm.			x	x	x	x	x	x	x	x
Rodbeskæring						(b)		(b)		
Oppotning, salg				x	x		x	x		x

Signatur: (x) - eftersyn af hegn.
(b) - evt. rodbeskæring med bingerplov.

Tabel 1. Oversigt over dyrkningsprogram - Intensiv dyrkning af Nordmannsgran med rod.

Figur 1. Opgravet nordmannsgran i container. Handels-selskabet Rye Nørskov.
Foto: René Nielsen 1991.

Figur 3. "Rod" af opgravet NGR.
Foto: René Nielsen 1991.

Figur 4. Koreagran i container. Verners Planteskole.
Foto: René Nielsen 1991.

Figur 2. Nordmannsgran i containere. Rungis i Paris.
Foto: René Nielsen 1992.

Økonomi

Da danske juletræsproducenter ikke alene baserer deres investeringer på idealisme og filantropi, vil jeg i det følgende præsentere resultater af økonomiske beregninger.

For at sætte resultaterne i relation til noget velkendt, præsenteres samtidig resultater for almindelig dyrkning af nordmannsgran juletræer. Disse resultater har udgangspunkt i en artikel i PS Nåledrys (Jensen 1991).

Vigtige økonomiske forudsætninger:

Skatteprocent: 38%, Obligationsrente: 9%, Inflation: 1%, Kalkulationsrente efter skat og inflation: 4,5%.

Det antages endelig, at investor har indtjening ved andre aktiviteter, hvorfor driftsmæssige underskud giver skattebesparelser.

Priser, præstationsdata, udbytter mv. er baseret på oplysninger fra planteskoler, juletræsproducenter, forhandlere og juletræsgrossister m.fl.

Af pladshensyn bliver disse tal ikke præsenteret i denne artikel.

Kalkuleresultater:

Forklaring på økonomiske nøgletal (tabel 2).

Resultat/program	NGR i container	NGR ambrolauri alm.
ST	160.000	40.000
K ₀	50.000	17.000
ÅDB	7.000	2.000
ÅDB/ST	4	5
T	7-8	9-10

Alle tal er 1992 priser

Tabel 2. Nøgletal for produktion af hhv. nordmannsgran i container og afskårne nordmannsgran juletræer.

K₀: Investeringens kapitalværdi, et udtryk for investeringens samlede nettooverskud efter skat og inflation.

ÅDB: Årlige dækningsbidrag efter skat og inflation beregnet vha. kapitalindvindingsfaktoren.

ST: Startinvesteringen, den samlede udbetaling i år 1.

ÅDB/ST: Et groft udtryk for startinvesteringens årlige forrentning efter skat og inflation.

T: Tilbagebetalingstiden, et udtryk for, hvornår projektets likviditet atter er positiv.

Kommentarer:

I tabel 2 ses, at indtjeningen i modellen

især er følsom over for sortimentsudfald og salgspriser, hvilket i øvrigt gælder økonomiske overvejelser for alle juletræsmodeller.

Sortimentsudfald bygger jeg på erfaringstal fra planteskoler og juletræsproduktion.

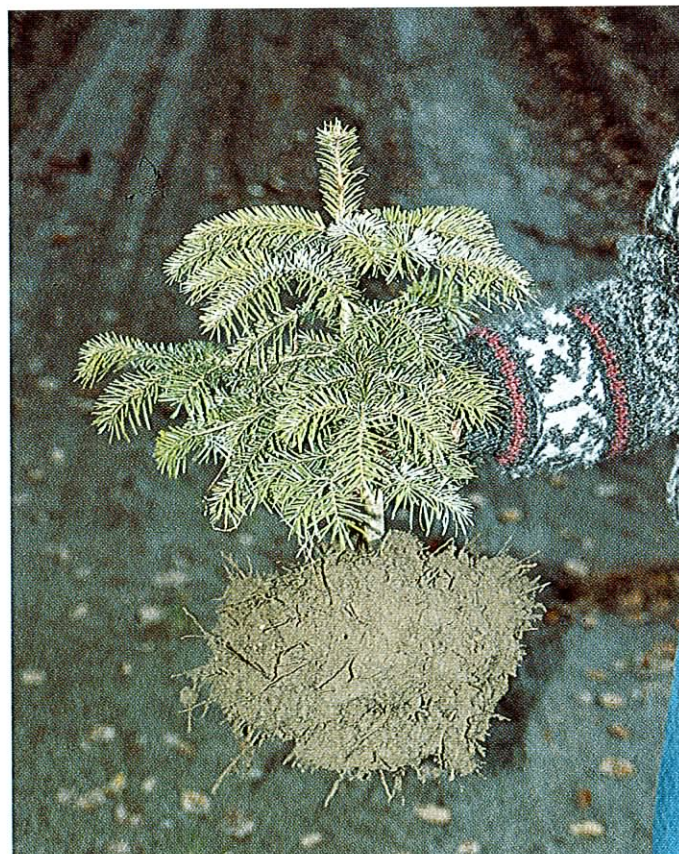
Salgspriser for juletræer i containere er uden standarder, da det er et nyt og meget heterogent produkt, og da priserne varierer på de forskellige europæiske markeder.

Den høje startinvestering ved produktion af containerjuletræer sammenlignet med almindelig produktion af nordmannsgranjuletræer ligger især i investering i

Figur 6. Rødderne vokser igennem huller i bunden af containere, hvilket kan give problemer. Rye Nørskov Planteskole. Foto: Pyntegrøntsektionen juni 1992.

Figur 7. Nordmannsgranplante produceret i borede huller. Bemærk den meget koncentrerede rod samt manglende pælerod. Foto: Pyntegrøntsektionen juni 1992.

Figur 5. Nordmannsgranproduktion i nedgravede containere. Bemærk de reducerede skudlængder. Rye Nørskov Planteskole.

Foto: René Nielsen 1992.

vandingsanlæg, høje plantetal, anvendelse af spagnum samt høje plantningsudgifter.

Hvordan kommer vi videre?

Det er teknisk muligt at producere nordmannsgranjuletræer i containere. Produktet er salgbart og kan evt. anvendes som flagskib ved etablering af nye markeder.

Mine økonomiske overslag viser, at den fremlagte produktionsmetode kan give et positivt økonomisk resultat, under de givne forudsætninger.

Slangen i Paradis er de høje etableringsudgifter, sammenlignet med traditionel

juletræsproduktion.

For mig at se vil det være oplagt, evt. igennem Pyntegrøntsektionens udmærkede dyrkningskonsulent, at etablere et samarbejde imellem interesserede planteskolefolk og juletræsproducenter, for at udvikle og billiggøre dyrkningsprogrammer til produktion af juletræer i containere.

Der er konstateret et behov for juletræer i containere.

Danske juletræsproducenter og planteskoler snakker stadig om at gøre noget ved det, - mens franske og belgiske producenter længe har gjort noget ved det!

Figur 8. Der bores huller til plantning af juletræer. Rye Nørskov Planteskole.

Foto: René Nielsen 1992.

Litteratur

Jakob Harrekilde Jensen 1991, Kvantitet eller kvalitet? PS Nåledrys, 1991, 14, s. 31-34.

René Nielsen 1992, Produktion af juletræer med rod. KVL, Hovedopgave ved Sektion for Havebrug, 105 s. ill. + bilag.

Tak til

Michael H. Pedersen, Rye Nørskov Planteskole.

Jens Bjerregård og Jens C. Thomassen, begge Verners Planteskole.

Kaj Østergård, tidligere sektionsleder i Pyntegrøntsektionen.

Iøvrigt: Ingen nævnt - ingen glemt.

Figur 9. Traditionel læsning af juletræer anvendes også ved juletræer med klump. Handelsselskabet Rye Nørskov.

Foto: René Nielsen 1991.

Figur 10. Anvendelse af Erholm Pallesystem til pakning af eksportpaller. Handelsselskabet Rye Nørskov.

Foto: Jakob Falck 1992.